

Tietosuoja -whistleblower- ilmoitusten näkökulmasta

Tietosuojauudistus 2018

Kuntamarkkinat 2018
Ida Sulin

Tausta: Tietosuojauudistus 2018

Kunnallishallinto ja tietosuoja

- Tuo digimaailman vaatimukset myös kunnallishallintoon
 - » Tiedonhallinta
 - » Riskilähteisyys
 - » "kontrolloimattomuus"
 - » Auditoinnit ja testaukset
 - » Antaa toiminnalle rajat
- Organisaation korostettu vastuu
 - » Omasta toiminnasta – osaaminen ja johtaminen, suunta
 - » Alihankkijoiden toiminnasta – sopimukset ja periaatteet, suunta
 - » "asiakkaiden" toiminnasta?

Tietosuojalaki, HE 9/2018

- Eduskuntaan maaliskuussa 2018
- Perustuslakivaliokunnan lausunto 14/2018
 - » Erityisesti seuraamusjärjestelmään kiinnitettiin huomiota seuraamusjärjestelmään
 - » Viimeinen merkintä (3.9.2018) 19.6.2018 PeV, kutsutaan lisää kuultavia

Tietosuojalaki, HE 9/2018

- 36 § Ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Kun luonnollinen henkilö on tehnyt tietosuojavaltuutetun toimistolle ilmoituksen sen valvontaan kuuluvien säännösten epäilystä rikkomisesta, ilmoittajan henkilöllisyys on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan haittaa ilmoittajalle.

Tietosuojalaki, HE 9/2018

- Kyseinen whistleblower –säännös ei ole vapaaehtoinen, vaan perustuu tietosuoja-asetukseen.
- Tietosuoja-asetus 54.2 artikla
 - » Kunkin valvontaviranomaisen jäsenen tai jäsenten ja henkilöstön on unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti pidettävä salassa sekä toimikautensa aikana että sen jälkeen kaikki luottamukselliset tiedot, jotka ovat tulleet heidän tietoonsa heidän suorittaessaan tehtäviään tai käyttäessään valtuuksiaan. Heidän toimikautensa aikana tätä salassapitovelvollisuutta sovelletaan etenkin luonnollisten henkilöiden tekemiin ilmoituksiin tämän asetuksen rikkomisista.

Tulkinta-apua, HE 9/2018

- Ilmoittajan henkilöllisyyttä koskeva salassapitoperuste ei olisi ehdoton, sillä säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastuminen aiheuttaisi haittaa ilmoittajalle.
- Haitta voisi liittyä esimerkiksi siihen, että ilmoittaja on erityisessä suhteessa ilmoituksen kohteena olevaan rekisterinpitäjään tai henkilötietojen käsittelijään ja ilmoituksen tekeminen voisi aiheuttaa haittaa tälle suhteelle.
- Säännöksessä tarkoitettut olosuhteet olisivat käsillä esimerkiksi ilmoittajan ollessa työsuhteessa rekisterinpitäjään tai henkilötietojen käsittelijään.
- Ilmoittajan subjektiivinen käsitys haitan aiheutumisesta ei yksistään riittäisi säännöksessä tarkoitetun salassapitoperusteen soveltamiseen.
- Ei voida soveltaa kun kyseessä omien tietojen tarkastusta.

Tietosuojalaki, HE 8/2019

- Salassapitovelvollisuus 36 §
- Tulkitaan yhdessä julkisuuslain nojalla, jolloin soveltamisala selkenee
 - » Viranomaiset
 - » Mm. valvontaviranomaiset

Rekisterinpitäjän näkökulmasta

- Whistleblower saattaa vaikuttaa riskienhallintaan
- Henkilöstön kouluttaminen, osaamisen varmistaminen
- Sisäiset prosessit, tietosuojavastaavan tehtävä